

ACC. NR. 2416

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: SKÅNE Upptecknat av: W. Richter
Härad: FROSTA Adress: _____
Socken: SVENSKÖP Berättat av: Johanna Jrensson
Uppteckningsår: 1745 Född år: 40-50
år

Uppteckningen rör

Se REG.

Sid.

2.

Skriv endast på denna sida!

18 Sid

Johanna Lennström ²⁴¹⁶ (f. Persson)

¹ 2416.

Svenskårs or. tycktes mycket intresserad
av att läsa de upplysningar, som kunde
hållas. Hon har varit flera gånger
vid de gamla beaktat, och tycks ha ett
mycket gott minne, varför hon väntat
har flera meddelanden av värde att ge.

Systematiskt register:

sid.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

- G: c 3. "Smapphansstriden i Högstetad. Snapploannacken.
 G: j 4. Högstetad gård avlygd av Pönkunnad (mannd grove) H.P: c.
 J: 5. "Lagerman och jungsken de mättes på en brio"
 J: 7. "Figgemannen stod och tänkte sig om, hur han skulle"
 J: b 9. "Det var en afton mitt uti vickan, jag hade till mig"
 J: d 11. "Alla mennas skulle ut i krig. Min sven han skulle efter...."
 J: g 13. "Kviken ritter på tället o. pöstar med sina döttrar...."
 J: j 14. 7 gåtor.
 J: K. 16 Ordster.

2416

G:4
3.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Snapphanar

Snapphanar.

(se foto)

I Högestad var det gott om snapphanar, som gjorde trakten osäker. Invånarna samlade ihop allt av värde i en ekstock och grävde ner den, men så kom snapphanarna och "ödelade" allesammans där så när som en kvinna, som lyckades gömma sig i en ek - som än kallas snapphaneecken - . Fyra dar påstås hon ha setat där, innan hon vågade sig fram, och då voro alla de andra dödade. Hon hade sett, åt vilket håll de rullat med ekstocken, men det oaktat kunde hon inte finna den. En snapphanehövding föll just i Högestad och begrovs där, så den snapphanegraven finns kvar än i dag.

2416

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Högestad.

Högestad.

Högestad gård skall ha anlagts av en spansk greve vid namn Svinhuvud. Han var bannlyst och flydde hit. Han lät anlägga två fiskdammar med stensatt botten. På vintrarna bråkade de spänna hundarna för slädar och åka på isen på dessa dammar. Samme man skall påstås det från sitt hemland ha medfört *Cephrifolium*-busken, som sedan spritt sig i trakten.

J: 5

2416

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Lagerman o jungfrun.

Lagerman o jungfrun

Lagerman och jungfrun de möttes på en bro.
De lovade varandra sin ära och tro,
men de roade sig en stund.
Men hennes äldste bröder de lade upp ett råd,
hur de skulle få sin kära syster gift i år.
Jo vi ska gifta henne med en riker arentor
ty han har flera pengar än Lagerman har jord.
Ja, han har mera guld uppå sin höge hatt
än Lagerman haver ett år uti skatt.
Ja, han har mera guld på sina fingrar små
än Lagerman han har i hela sitt våld.
Men när de hade hållit bröllop uti dagarna ~~tre~~ två
inte ville bruden i brudesängen gå
O när de hållit bröllop i dagarna tre
inte ville bruden på brudgummen se.

2416

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

6.

Men när de hållit bröllop ^{ut} i dagarna tolt
så ville de ta bruden i brudesängen med våld.
Nej hälsa nu god hem till min förre fästeman
o ge dem sen en sup, låt dem sen fara hem!
Nu har jag sjungit visan från början o till slut
o nu vill jag fara med Lagerman ut.

J. 7

2416

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Tiggemannen stod och...

Tiggemannen stod
och tänkte sig om

Tiggemannen stod och tänkte sig om
hur han skulle skryta utav sin rikedom.

Ack kära min broder vill du låna mig sadel o häst,
så skulle jag rida till jungfrun, det passar mig bäst.

Jag har ett slott utav bly.

(End. Benjtn Andenlotti
fr. Högstet
*1811 + 1892

Önskar inte Jungfrun att spatsera däruti?

O jag har tolv par blackiga hästar.

Lyster inte Jungfrun att rida den bästa?

O jag har fyra hundra får,

dem skön Jungfrun får klippa ullen utav.

Var har du ditt slott utav bly,

som jag skulle spatsera uti?

Eller var har du de blackiga hästar,

som du lofte mig rida den bästa?

Eller var har du dina fyra hundra får,

dem du lofte mig klippa ullen utav?

2416

8.
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Aldrig har jag haft något slott utav bly,
som du kunde spatsera uti.

O inte har jag haft några blackiga hästar,
som du kunde rida den bästa.

O inte har jag haft några fyra hundra får,
som du kunde klippa ullen utav.

I se tvi vare dig, din skorvige huf,
för alla de gånger, som jag har kysst din mun.

Ja, tvi vare de, din skabbiga täva
för alla de gånger, som jag kysste dina näva.

2416

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

J: b.
9.

Det var en afton...

Det var en afton mitt uti vickan
jag hade till mig beställt en flicka.
Hon var så vacker som en ros om våren
emellan ~~fyrtio~~ nitton o tjugo år.

Jag ville med henne knyta kärleksbanden
o därför räckte jag henne genast handen
o bad henne att förtrolig bliva
o jag detsamma skulle bli igen.

Vi sutto där o sammantalte
till klockan how var nio slagen
"Det passar ej för en unger flicka
att hos en ungarl sitta längre nu."

Det var en afton

(ent. Linn Ohtsman
H. Ohtsman's förs.
1. 1842. hist. l.

O flickan skulle nu hemåt tåga
och så igenom gröna lunden draga.
Jag gjorde henne sällskap in i hyddan
där hennes far o mor i lugnet bor.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Men knappast tre dagar var förflutna,
förrän den sköna flickan börja sjukna
Ni kan väl tänka er hurdan jag blev
när brevet kom med den sorgsna tidningen.

Jag gick till flickan mitt i mörka natten
allt för den ädla o dyrbara skatten
Hon låg o strävade med den svåra döden
som ville skilja henne ifrån mig.

Hon kunde knappast säga dessa orden
"Dig har jag älskat över allt på jorden
Hav tack för dagarna vi samman levat,
och funnit att jag älskad var av dig."

2416

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

J: d.
//

Alla mannar....

Alla mannar skulle
ut i krig....

Alla mannar skulle ut i krig.

Min man han skulle efter.

Alla mannar hade hattar på,
men min man han hade ingen.

Så jag tog mig den gamle tratten
o gjorde min man den nye hatten
Hatt tratt hade min man
men han red igenom Finland.

Alla mannar skulle ut i krig.

Min man han skulle efter.

Alla mannar hade byxor på,
men min man han hade inga.

Så tog jag fram den gamla yxan
o gjorde min man den nya byxan

2416

12.

Yx byx hade min man, men han red igenom Finland.

0. Alla mannar skulle ut i krig
min man han skulle efter.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Alla mannar hade strumpor på
men min man han hade inga.

så tog jag mig den gamla lejonrumpen
gjorde min man den nya strumpan.

Rump stump hade min man, men han red igenom Finland.

11e

0. Alla mannar skulle ut i krig
Min man han skulle efter.

Alla mannar hade stövlar på
men min man han hade inga.

Så tog jag den gamla hövelen
o gjorde min man den nya stävelen.

Hövel, stövel hade min man
men han red igenom Finland.

2416

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

J. g

13

Vaggvisa.

Kråkan sitter på taket o pratar med sina döttrar:

Var skall vi vara till vinteren?

Vi frysa om våra små fötter.

JO, vi ska resa till Dannemark

och köpa skor för allebark.

Tre trinda pepparkorn.

Katten han blåser i silverhorn

Så fyra möss de går i gans

så hela jorden rungar.

Vaggvisa.

Kråkan sitter på

taket och pratar...

2416

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

J. g.
14.

Gåtor.

1. Där stod en dam i vita kläder,
Som många unga hjärtan gläder.
Men när som solen på henne blänker,
Hon då i tårar sig nedersänker
O rinner sedan så långsamt bort?

(Det var en "snödam" (snögubbe).)

2. Jag gagnas i städer o på land,
hos unkarl ibland.
Om kvällarna är jag flickornas vän,
sen tar de mig i handen sin,
sätter mig i hålet in.
Där står jag som en ros,
tills min styvhet bortgår,
Sen tar de en annan, som bättre kan stå.

(Det var ett ljus.)

Gåtor.

3. Tirli! lätt,
hopp över en stätta.
Hon löp som ett får,
hade inte ett hår?
(en höna).
4. Vem var det, som föddes innan sin far
o dia innan sin mor
o sen grundbröt han sin farmor?
(Kain).
5. Vad är det, som blev till,
när världen blev till
o varar så länge världen ~~varar~~ står,
men blir inte mer än fjorton dagar gammalt?
(Ny och nedan).
6. Vad är det, som går till bäcken
och lämnar byken hemma?
(Ett pudevar /örngott).
7. Vassa tänder har jag många
för att rätt mig hålla varm.
Stundom föres jag av ånga,
stundom av en svager gubbesarm? (En såg).

2416

J: K.
16.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ordstäv.

Den som vill gå vardagsgrann
får gå om söndagen hur han kan.

Den som inte lyder far och mor
han får lyda trummer o kalvskinn.

Det är väl inte Kulla fått horn,
ty då hade hon stängt ner alla byns få!

Den mätta suggan förtryter, att den hungriga står
vid dörren o inte får något.

Den är alldeles bottenlös liksom prästsäcken:

Prästen o nunnen tjäna sin föda med minnen.

Ordstäv.

Alla vilja yxan skall gå, men ingen vill hålla
i skäftet.

Alla äro barn i början.

Vad som göms i snö, kommer upp i tö.

Gammal kärlek rostar icke.

I nöden provas vännen.

Det är som en droppe i havet.

Mörksens gärning är dagens skam.

Man skall inte låta högra handen veta, vad den
vänstra gör.

Många bäckar små gör en stor å.

Bättre brödlös än rådlös.

När katten är borta, spela råttorna på bordet.

Kaka söker maka.

Brännt barn skyr elden.

En fluga gör ingen sommar.

En har inte skuld till att två trätas.

Av dårar och barn får man veta sanningen.

Det är bättre med en fågel i handen än tio i skogen.

Börja med en knappål o sluta med en silverskål.

Som man ropar i skogen, får man svar.

Min byk o min tvätt gör mitt garn slätt.

Flitigt barn har bröd i mun.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När du fått slipat o vatt är det mörker natt.

När där är två skabbiga ök på en fälad ska de träffas.

Vi få själve ta. liksom Högestad ök. (Det var på den tiden, då de hade hästarna ute för vintern o åt knopparna i skogen).

När krubban är tom, hitas hästarna.

Man skall inte tigga havre av gåsen.

Det gör inte något, om kon mjölkar, när hon slår ut det med foten.

Barn gör i by, som det är hemma vant.

Det ~~XXXXXXIXIX~~ växer inte guld under rockakärran.

Det är hett, så man kan steka flugor på väggarna.